

POHJOIS- KARJALAN KUNNALLISHALLITUKSILLE

Voimassa olevan Kuntalain (410/2015) 27 §:n 1 momentin mukaan kaikkien kuntien on asetettava ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi vanhusneuvosto ja huolehdittava myös siitä, että sillä on riittävät toimintaedellytykset.

Saman §:n 2. momentin mukaan neuvostolle on annettava mahdollisuudet vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan kaikissa asioissa, jotka liittyvät jollakin tavalla ikääntyneen väestön hyvinvointiin.

Edellä kerrotun lain velvoitteen toteuttaminen on käytännössä ollut varsin kirjavaa lähes kaikissa Suomen kunnissa, niin myös Pohjois- Karjalassa.

Todellinen vaikuttaminen onnistuu jokaisen kokemuksen mukaan vain siten, että ikääntyvien edustajilla on mahdollisuus olla mukana alusta alkaen läsnäolo- ja puheoikeudella kaikissa niissä kunnan elimissä, joissa suunnitellaan ja valmistellaan ikääntyviin ihmisiin liittyviä asioita. Joissakin kunnissa tuollainen läsnäolo onkin jo toteutettu. Pohjois- Karjalassa noin puolet kaikista 13 kunnasta on tuon velvoitteen jotenkin hoitanut.

Pohjois- Karjalan Hyvinvointialueen vanhusneuvosto on kokouksissaan kiinnittänyt huomionsa siihen, ettei kaikissa Pohjois- Karjalan kunnissa ole toteutettu Kuntalain 27 §:n mukaisia velvoitteita ikääntyneen väestön vaikuttamismahdollisuuksien todellisessa turvaamisessa heitä koskevien asioiden suunnittelussa ja valmistelussa.

Sen vuoksi Pohjois- Karjalan hyvinvointialueen vanhusneuvosto esittää, että kaikissa Pohjois- Karjalan kunnissa varmistetaan seuraavat toimenpiteet:

- **kaikissa kunnissa tulee olla Kunta L:n 27 §:n edellyttämä vanhusneuvosto,**
- **vanhusneuvoston edustajilla tulee olla oikeus osallistua läsnäolo- ja puheoikeudella kaikkiin kunnan valmisteluelinten ja lautakuntien kokouksiin, joissa käsitellään ikääntyvän väestön elämään ja hyvinvointiin liittyviä asioita.**
- **vaikka vanhusneuvosto ei lainsäädännön mukaan ole varsinainen luottamushenkilöelin, vaan niin sanottu vaikuttamistoimielin, niin siitä huolimatta on kohtuullista ja perusteltua, että vanhusneuvoston jäsenille maksetaan kokouksista kunkin kunnan luottamushenkilöiden palkkiosäännön lautakuntataksan mukainen kokouspalkkio.**

Ikääntyvien ihmisten asioiden hoitaminen on tulevaisuudessa entistä haasteellisempi asia kaikissa Suomen kunnissa. Niin myös Pohjois- Karjalassa, missä joidenkin kuntien väestöstä jo yli 40 % on yli 65 - vuotiaita eläkeläisiä. Erityisesti yli 85- vuotiaiden määrä kaksinkertaistuu seuraavan reilun kymmenen vuoden aikana, minkä seurauksena ikääntyneiden vanhusten asioiden hoitaminen kaikissa maakunnan kunnissa yhteistyössä Hyvinvointialueen kanssa tulee olla, jos ei tärkein, niin ainakin keskeisin hoidettava asia. Siinä työssä tarvitsemme entistä aktiivisempaa yhteistyötä kuntien omien vanhusneuvostojen kanssa paikallisten tarpeiden seurannassa. Se onnistuu vain siten, että vanhusneuvostojen edustus kuntien valmisteluelimissä hoidetaan, Kun L:n tarkoittamalla tavalla.

POHJOIS – KARJALAN HYVINVOINTIALUEEN VANHUSNEUVOSTO